

Alárendelt felsőbbrendűség

zt hiszem, nyugodtan beismerhetjük, hogy az erdélyi magyarság kóros felsőbbrendűségi tudatban szenved a románsággal szemben. Ennek kialakulása elvész a történelmi múlt ködében, meglétét különösképpen nem (?) befolyásolta, hogy az erdélyi magyarság bő kilencven esztendeje államhatalmi, adminisztratív szempontból alárendelt helyzetben van. Felsőbbrendűség alárendeltségben? – mielőtt eme álparadoxon diszkrét báját megvizsgálánánk, nézzük csak, miért neveztem „kórosnak” az előbbieken eme tudatot. Azért, mert statikus (a népek közti kapcsolat pedig dinamikus!), így az erdélyi magyarságot gátolta a fejlődésben, a (kényszerű) együttélés által generált új helyzetekre gyors és hatékony reagálásban, az alkalmazkodásban. Kóros, mert előítéleteket szül mindkét oldalon, s azok pedig falakat emelnek. Mondhatnak egyesek, a falak szükségese is, alkalmazkodni pedig nem kell, hisz hovatovább egyetlen fegyverünk a távolságtartás, de sajnos a felsőbbrendűségünk provokáló, amely végső soron épp a távolságtartásunkat teszi lehetetlenné (de erre majd még visszatérünk).

Vizsgáljuk most meg, mire épül eme felsőbbrendűség! Az aszimmetriának számos olyan eleme van, amelyek empirikus alapon, a másik fél nemzetkaraktológijának megfigyelése alapján épültek be a magyarság felsőbbrendűségi komplexusába, de vannak olyanok is, amelyek spekulatív presszupozíciókon alapulnak. Mocskosnak, lustának, igénytelennek, butának, ügyeskedőnek, szolgálalkúnak tartja az erdélyi magyar a román. És természetesen önmagát tisztának, igényesnek, okosnak, kitartónak, önállónak. A nemzetkaraktológia nem állandó, örökre adott entitás, így a skatulyázási eljárás anakronisztikus, mondhatni, fáziskésésben van. S ezért veszélyes is.

Az erdélyi magyarság az 1600-as évektől kezdve kezdett nagyobb tömegekben találkozni románsággal. Többségüket magyar főnemesek telepítették be birtokaikra: olcsó, igénytelen munkaerőként, szelléri státusban (lényeges megemlíteni, hogy független pásztorcsaládok a hegyvidéki, fennsíki legelőkön már jóval korábban jelen voltak, elég, ha csak a mócokra és az avasi csobánokra gondolunk, de az őshonosság/betelepedés kérdésének körülménye, dokumentálása meghaladja eme esszé kereteit). Kényelmesebb volt velük dolgoztatni, mint a magyar paraszttal, jobbággal, a jogait kiválóan ismerő s a hadrendbe állással amúgy is szabadságot kiérdemlő székelyekről nem is beszélve. Az imígy betelepített román kolóniák semmiféle társadalmi, demográfiai „veszélyt” nem tűntek hordozni, így a magyar földesurak templomokat építettek számukra, meghagyták hitükben. Nos, ilyen állapotukban ismerték meg az erdélyi magyarok a románokat. Ekkor alakultak ki a főbb sztereotípiák, amelyeket azóta is cipelünk – immáron súlyos teherként.

A XVII. századi európai utazók többek között bátornak és harciasnak látták a románságot, a magyarság viszont inkább megalkuvónak, béketűrőnek mondta és mondja a román (elég, ha csak „a román puliszka nem robban”-féle megállapításokra gondolunk).

lunk). Ez azt is jelzi, hogy a sztereotípiák valójában nem minden esetben sztereotípiák, inkább „monotípiák”, merthogy fölöttébb szubjektívek, akár önkényesnek is mondhatók.

Nehéz megválaszolni azt a kérdést, mi teszi az egyik népet a másik számára szimpatikussá, mi antipatikussá (az érdekütközéseken túl). Az azonban nyilvánvaló, hogy a magyarság a románság számára nem a szimpatikus népek kategóriájába sorolható, és megfordítva. Ez azt is jelenti, hogy a kölcsönös véleményezés eleve „terhelt”, a megfigyelések a minuciózusságig kritikusak, ha nem is rosszindulatúak. Magyarán szólva: az erényt csak nehezen hajlandók elismerni annak, ami, a hibákat pedig szívesen felnagyítják mindkét oldalon. A románság elismeri a magyarság munkaszeretetét és pedantériáját, ezeket viszont nem föltétlenül tartja pozitív tulajdonságoknak (helyzettől függően). Ugyanakkor mogorvának, kiszámíthatatlannak, „vadembernek” tartja a magyart, aki rasszizmusra és xenofóbiára hajlik. És ezzel máris visszajutottunk a klasszikus tyúk vagy tojás dilemmához: a magyartól való idegenkedés született meg először, vagy a romántól való idegenkedés (úgy akartam írni: magyargyűlölet, illetve románygyűlölet, de ezek túl szélsőséges kifejezések, nem eurokonformak, meg valóban némiképp túlzók is, hiszen nem föltétlenül gyűlölet ez, csak bizalmatlanság – vagy nevezze ki-ki úgy, ahogy érzi...) Melyik az ok, melyik az okozat? Vagy egy szimultán kialakuló jelenségről van szó? Az érintkezés körülményeit vizsgálva azt mondhatjuk, eleve kizárt volt az, hogy a két nép szimpatizáljon, hisz rokonszenv csak a hasonló helyzetben levő népcsoportok közt alakulhat ki (az érdektényezőt továbbra is mellőzzük), a magyarság és románság pedig nem volt azonos helyzetben (és úgy tűnik, immár nem is lesz). Kezdetben a románság volt az idegen, a betelepülő, a jöttment, a megtűrt elem Erdélyben, aztán szép lassan változott a helyzet (az ők agyukban is: megszűnt a betelepülő tudatuk), végbement a „békés” honfoglalás, hogy a magyarság arra ébredjen, ő vált hazátlanná, „bozgorrá”, saját (?) országában megtűrt elemmé. Honfoglalók jönnek és mennek, mondhatnánk keserűen, a románság kiszulte Erdélyből a magyarságot – ez is közhelyszámba megy már (némi maliciózussággal mondhatnánk: semmi gond, mert most őket is kiszüli egy következő honfoglaló Romániából – a cigányság).

Jó lesz, ha a továbbiakban is megmaradunk makroszinten, s a két közösséget társadalmiságában hasonlítjuk össze, nem egyéni szinten, az emberi kvalitások terén – ez utóbbi terep ugyanis még veszélyesebb. Lépten-nyomon visszaköszön a közbeszédben, irodalmi művekben, történelmi hagyatékokban, emlékiratokban, hogy az erdélyi magyarság különbnek véli magát a románságnál. Valamikor meg is volt ennek az alapja, például a társadalmi szervezettség, kulturális fejlettség szempontjából, de mára eléggé elveszítette relevanciáját. Ez a felsőbbrendűség frusztrációt, bizonyítási kényszert, és miért ne látnánk be: haragot szült a másik félben. Ezek természetes reakciók: akit mi lenézünk, az meggyűlöl minket. Sunyi, alattomos gyűlölettel, a kedvező pillanatot várva a visszavágásra. A történelmet ismerve tudjuk: ezek a pillanatok el is érkeztek. És szép lassan bekövetkezett az, hogy a magyarság dominanciája megszűnt Erdélyben, az aszimmetrikus viszony helyét átvette egy rivális szimmetrikus (?) viszony. Végeredményben ez van most is, azzal a pontosítással, hogy a magyarság adminisztratív szempontból hátrányos helyzetbe került, ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy más tekintetben alárendeltnek tekintené magát.

Azt is mondhatnánk, hogy a magyarság fölérendeltsége alól kicsúszott a talaj, folyamatosan táplálni, erősíteni kellett volna, s erre nem volt mód, alkalom. Érdekes, annak

ellenére, hogy ez a morális erő már csak a múlté, a magyarság továbbra megpróbálja eljátszani azt, hogy még megvan. Megpróbálja fenntartani illúzióját. Szolid önbecsapás-ként? Vagy úgy, ahogy az öregedő vezérbika próbálja még tartani régi erejének látszatát? Kérdés, hogy a másik fél meddig hajlandó (vagy hajlandó-e egyáltalán) részt venni ebben a játékban? Hogy neki mi érdeke úgy tenni, mintha mi sem változott volna?

Annak ellenére, hogy a jelenben nagyfokú átrendeződésnek lehetünk tanúi a két népcsoport érintkezésének terén, a múltnak vannak makacsul megmaradó elemei. Némi frusztráció és bizonyítási kényszer továbbra is van a románságban, ezzel elismerik azt is, hogy gyengébbek, alárendeltek (voltak). A magyarságnak viszont, ahelyett, hogy megelégedéssel konstatálná: képes frusztrálni riválisát, inkább azon kellene dolgoznia, hogy megőrizze nem felsőbbrendűségét, hanem egyszerűen csak erejét, cselekvőképességét, önszerveződő erejét. Ezek tették a magyarságot azzá, ami, ha ezeket hagyjuk visszaféldni, lóttek a régi dicsőségünknek! Amint említettem, meggyőződésem, hogy a románság nem akként jelent „veszélyt” az erdélyi magyarságra, hogy direkt, offenzív módon asszimilálná. Inkább a pusztta tehetetlenség, a súrlódásból származó hő a veszélyes. Értsd: a román adminisztrációs és társadalmi valósághoz való alkalmazkodás, a balkanizálódás – melyre egyre inkább hajlik a magyarság. Mert kényelmesnek bizonyul. Balkanizálódáson azt értem, hogy a magyarság körében is terjed az ügyeskedő, helyezkedő magatartás népszerűsége, romlik a közbiztonság, a köztisztaság, a munkaerkölcs. Igen, Árpád vére például így is fajul. A többit pedig megteszi a kisebbségi sorsból adódó hátrány, annak lelki terhe.

Ha a rendszerváltás utáni időszakot nézzük, azt láthatjuk, hogy demokrácia, szabadság és lehetőségek ide vagy oda, az erdélyi magyarság egyre inkább belenyugszik a másodhegedűs szerepbe. Vagy közelítünk meg pozitívan: ragaszkodik (értsd: nem adja alább) a másodhegedűs szerephez? Mert lehetne ez sokkal rosszabb is? Igen, de jobb is. Voltunk/vagyunk kormánykoalíció kisebbségi partnere, adtunk és adunk miniszterelnök-helyettest, alprefektust, megyeitanács-alelnököt, főtanfelügyelő-helyettest, almuftit (főmuftit nem), alalávalót; delegáltunk ilyen-olyan bizottságokba megfigyelőket, tanácsadókat: sosem a csúcson, de annak közelében. A húsofázék közelében. Nincs, már nem is lesz a mi kezünkben a meregető kanál nyele, de mernek nekünk is. Nos, így néz ki a felsőbbrendűség kisebbségi helyzetben – a mindennapokban, így 2010 után. Azok, akik patetikusabban közelednek a kérdéshez, vélhetően azt mondhatnák, ha nem lettünk volna megáldva egykoron felsőbbrendűségi „komplexussal” a románsággal szemben, akkor már nem is volnánk, akkor már bedaráltak, asszimiláltak volna. Lehet, hogy így van, de engem nem érdekelnek a mostaninál rosszabb lehetséges forgatókönyvek, csupán a mostaninál jobbak.

Ha a jövőt firtatjuk, akkor sem lehetünk felhőtlenebbek. Az oktatást vizsgálva például azt láthatjuk, hogy a román diákok talán öntudatosabbak, jobban tanulják a nyelveket, s mivel amúgy is helyzeti előnyben vannak, természetesen jobbak az érvényesülési lehetőségeik, ők jutnak a jobb állásokhoz, a vezető beosztásokhoz. A mi fiataljaink pedig csak a gyengébb, rosszabbul fizető állásokhoz. S egyre lejjebb csúsznak. Másodhegedűsből brácsássá, nagybögössé, ki csak önmagát siratja.

Ha már fiatalságnál, jövőképnél tartunk, sokatmondó, hogy az újabb szociológiai felmérések rendre azt mutatják, az erdélyi magyarság körében kisebb a jelentősége a vallásnak, mint a románság körében. Pedig önmeghatározása szerint az erdélyi magyar kö-

zösség is tradicionális, tehát a hagyományokra és a keresztény értékekre épít. De ez sajnos egyre kevésbé releváns. Az is közhelyszerű, hogy templom és iskola tart meg bennünket. Ha már nincsenek ezek a tartópillérek, mire építkezünk? A fáma szerint jó ács a levegőben is képes megállni tíz másodpercig, de vajon egy közösség életében mennyi ez a kinagyított tíz másodperc? S sikerül-e utána megragadni valami kapaszkodót? Kultúrantropológusok egybehangzó véleménye az, hogy az identitás a fenyegetettség hatására megerősödik, az erdélyi magyarság érzékeli a fenyegetettséget, az identitásérvényesítés terén újabban mégsem jeleskedik. Vagy úgy van, mint a strázsán túl régóta álló őr, hogy lassan elbóbiskol, eltoplunak a veszélyt érzékelő receptorai?

Ha már a tanulásnál tartunk: miért is képezi manapság magát az erdélyi magyar fiatalok java? Hogy külföldre vigye tudását! Hol vannak már a köt a gyökér-féle lözongok, a szülőföldön való érvényesülés romantikus ábrándja? Például abban a városban, amelyet a legmagyarabbnak szoktak becézni, működik egy nővérképző. Nagyon felkapott iskolává vált, az ide járók többsége viszont már másodéven leszerződik németországi kórházakhoz. Mennek, menjenek csak. Vigasztalódjunk azzal, hogy megy a román is? Hogy a szezonmunkában, a bébiszitterkedésben, a szolgaságnak eme modern változatában legalább kvittek vagyunk?

Jómagam egy színmagyarnak mondható székelyföldi iskolában vagyok tanár. Diákjaim csak hírből hallanak a románokról (és természetesen nagyon gyengén beszélnek a nyelvüket), s sztereotip módon csak annyit tudnak róluk, hogy azok utálják a magyarokat, s hogy román vidéken nem tanácsos magyarul megszólalni, mert megverik az embert. Honnan táplálkoznak ezek az előítéletek, ezek a rémképek, melyek démonizálják, ellenséggé nagyítják a másik felet? Generációról generációra öröklődnek? S ugyanúgy a románság körében nemzedékről nemzedékre adódik át az a meggyőződés, hogy a magyarok szeparatisták, irredenták stb.? S ha igen, van mód ebből az ördögi körből kitörni? Távolságtartóan méregetik egymást a felek, egymásba nem harapnak, az egyik azért, mert sosem volt kenyere a harapás (más, körmönfontabb módszereket választ ellenfele elpusztítására), a másik azért, mert már nem kenyere a harapás (mint egykor volt), csupán némi fogvicsorgatásra telik.

Eddig elsősorban a másik félről kialakított képet vizsgálgattuk, ejtsünk most szót az önképről is! Nagy általánosságban elmondható, hogy a románság önképe a XIX. század második felétől felfelé ívelő tendenciát mutat (értsd: növekvőben a nemzeti önbizalom), az erdélyi magyarságé pedig lefelé ívelőt. Nyilván, a kijelentés pontosításra, árnyalásra szorul, de a fő irányvonalat jól jelzi. Az erdélyi magyarság a sorozatos nemzeti kudarcokat csupán a dicső múlttal kompenzálhatja, de ez a múlt egyre inkább elhalványodik. A románság ellenben eme utolsó 150 évben teremtette meg magát nemzetként, jól funkcionáló történelemmitoszt is kreálva. A magyarság számára jobbára csak a dac, a csak azért is (vagy csak azért sem) marad, míg a románság számára megteremtődtek a nemzeti felemelkedés lehetőségei.

Dacról beszéltem az imént, melyben egyébként nagy lehetőségek vannak, kérdés, hogy továbbra is kiaknázza-e azokat a magyarság? Vagy helyét átveszi a beletörődés?

Eddigi helyzetjelentésem a szándékoltnál egy árnyalattal pesszimistább lett (a nemzetkarakterológiának megfelelően, ugyebár...) De nem is pesszimizmusnak nevezném én ezt, hanem hűvös, távolságtartó kritikának. Mert a nemzeti sztereotípiák gyártásának általában ez a rákfenéje: magunkat forró fejjel értékeljük, a másik felet hűvössel. És nem vesszük észre önmagunk gyengeségeit, a leépülés jeleit.

Úgy tapasztalom, hogy az utóbbi években leépülőben van az erdélyi magyarság morálja, zuhanórepülésben a közösségi szellem: a közösségi élet már a kompaktságukról híres székelyföldi falvakban is visszafejlődött. Túlságosan befogadjuk a kívülről jövő rossz hatásokat, a globalizált antikultúrát, s egyre kevésbé hiszünk hagyományos értékeinkben. Hovatovább befelé forduló, passzív, köldöknéző (tévénéző), önmagunk sajnálatában elmerülő közösséggé válunk. Régi hibáink ezek, melyek korábban is jellemezték a magyarságot, de most egyre inkább felerősödnek. S ezzel párhuzamosan régi erőneink viszont kopnak, fogynak. Amint ezt már följebb hangsúlyoztam, lassan nem lesz erkölcsi alapja annak, hogy különbnek véljük magunkat a románságnál (a megközelítés amúgy is helytelen és veszélyes, újabban pedig már nem is nagyon helytálló). Hol az erő, a kitarítás, az önszerveződés? Inkább hajbókolást és csodavarást látok én, s nem azon tulajdonságok ezek, amelyeket a románságban véltünk felfedezni, s oly nagyon elítéltünk?! Ha megvolna bennünk a régi harcos szellem, melyet gyakorta emlegetünk fel, biztosan kitapostuk volna már az autonómia útját, nem vártuk volna ölbe tett kézzel, (és természetesen szkeptikusan), hogy előljáróink tegyenek valamit érte. De előljáróink természetesen olyanok, mint mi magunk is, puhaságra serényebbek. Olykor elmerengünk, az elmúlt időkre visszanézve büszkeséggel telik meg szívünk. Például a közmondásos, mítoszba illő megbízhatóságunk. Léleknak minő balsamai az afféle történetek, hogy a román katonaságnál a felelősebb helyekre (pl. szakács, raktáros, tisztiszolga stb.) mindig magyar legényeket választottak ki a román tisztek, mert tudták, hogy azok komolyak, pontosak, megbízhatók. Nem sokkal alávalóbb az a mítosz sem, hogy 1918 után, amikor a naggyá vált Románia építkezni kezdett, mindenhová magyar ácsokat, kőműveseket kerestek, a legnagyobb román bojár családok pedig kimondottak csak magyar szolgálólányokat voltak hajlandók alkalmazni. Hol van ez már? Nem csupán a bojárok s a kötelező sorkatonaság tűnt el, hanem lassan a megbízhatóság, pontosság is.

Szkepszisről beszéltem az imént: bizony, egyre kevesebb dologban hisz az erdélyi magyarság, s egyre gyanakvóbbá vált. Ha valami kezdeményezés történik, gyakorta a hátsó szándékot keresi. Ezzel egy időben a széthúzás pedig fölerősödött. Ez erőtlenné teszi azt a keves számú közösségi kezdeményezést is. Anélkül, hogy a példákban elveszni akarnék: az autonómiáért alakult külön Székely Nemzeti Tanács és Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (természetesen kutya–macska barátságban), a székely márkanévet sem sikerült úgy levédeni, hogy az mindenkié legyen, így született külön góbé termék és székelyföldi termék, legújában pedig, amióta az erdélyiek is hozzájuthatnak a magyar állampolgársághoz, mindhárom politikai csoportosulás indított állampolgársági irodákat. Fényes, nemde?!

Az erdélyi magyarság azért tudott eddig fennmaradni, mert közösségben gondolkodott (nem alanyban és állítmányban). Ennek helyét hovatovább átveszi az önérdék-érvényesítési igyekezet. A formális logika szerint, ha az egyén erős, a közösség is az. De sajnos ez csalóka, főként imígyen, kisebbségi helyzetben. Ha ezen az úton haladunk tovább, jó esélyeink vannak, hogy erős egyénekként, viszonylagos gazdasági jólétben olvadjunk be a románságba. Akik múzeumot, skanzent építenek majd eme barbárságában derék népnek. Nemzetkarakterológiánkat kartotékolják (negatív felhangok elcsitulóban...), s szinte megghatódottan ők is elismerik: bátor, erős, büszke nép (volt). S ez lett a veszte. Vagyis az, hogy ezt gondolta magáról.

Nos, hagyjuk a negatív vizionálást, az apokrif herderi jóslatokat. A társadalmi mozgásokat nem lehet a jövőre vonatkoztatva helyesen modellezni, csupán a jelen tenden-

ciából tudunk következtetéseket levonni. Azt a korábbi helyzetekből láthattuk, hogy valamiféle határhelyzet, kataklizma szükséges ahhoz, hogy lényegi változás álljon be a közösségi gondolkodás terén. Hogy ez a kataklizma mikor, milyen formában ér el bennünket, s a változások, amelyeket generál, milyen irányúak lesznek, szintén nem tudhatjuk. Erő kellene, s bátorság: a gyerekvállaláshoz, az építkezéshez. S ahhoz, hogy ezekről ne csak beszéljünk. S jó lenne, ha végre ebből az alárendelt felsőbbrendűségből is képesek lennénk kitörni. Előbb a hovatovább hamissá váló felsőbbrendűségünket kellene levetkőzni, az segítene az alárendeltségünk legyűrésében is.

Félreértés ne essék, nem arról van szó itt, hogy merjünk kicsik lenni! Nem, hanem arról, hogy merjünk nagyok lenni a nagyság tudata nélkül. Hogy őrizzük meg önkontrollunkat, józan helyzetelemző készségünket, előítéletek helyett pedig alkossunk helyes ítéleteket. Ez természetesen azt is jelenti, hogy közelednünk kell egy kicsit a másik felhez (és közelebb kell engednünk hozzá magunkat). Nyilván, az óvatosabbja (vagy a vehemensebbje?) most felkiálthat, hogy ez örültség meg semmi értelme. Pedig dehogy-nem. Annak ellenére, hogy én is tisztában vagyok vele, a román államhatalom nem szűnt, nem szűnik meg abban a törekvésében, hogy az erdélyi magyarságot asszimilálja. De szerintem az is nyilvánvaló, hogy ebbéli törekvésében akkor talál továbbra is készséges partnerre a román népben, ha az továbbra is távolinak, idegennek, elítélendőnek tart minket. Akkor játszható ki továbbra is a nacionalista kártya velünk szemben (láthatuk/láthatjuk, a román államhatalom minduntalan ezt teszi, amikor elterelő hadműveletként szükség van rá – például egy belpolitikai válságot, recesszió által kiváltott lakossági elégedetlenséget jól lehet „orvosolni” úgy, hogy a valós problémáról az örökösen hepciáskodó kisebbségekre irányítjuk a figyelmet). Így leszünk mi minduntalan a legfőbb gonosz, minden rossznak, bajnak okozója. Hangsúlyozom, hogy meggyőződésem, ezt a forгатókönyvet csak akkor lehet hatékonyan eljátszani, ha csak közvetett, irányított „tudása” van a két félnek egymásról. Ezért állítom, hogy az erdélyi magyarságnak közelebb kell engednie a románságot magához. (Persze, nem elsősorban térben – mondatja velem a kisördög). Közhelyszámba megy, hogy akik közvetlen kapcsolatba kerülnek velünk, azok tisztelnek, elfogadnak (szinte azt mondtam, hogy szeretnek, de ez talán túl erős volna). Mert a magyarság hagyományos erényei tiszteletet ébresztenek. Tehát elsősorban azokkal a románokkal van „baj”, akik sosem kerülnek közvetlen érintkezésbe velünk, így könnyebben manipulálhatók, szemükben a magyarság inkább démonizálható.

Kompromisszumos megoldásról beszélek, ez nyilvánvaló. Olyan helyzetben vagyunk, hogy muszáj kompromisszumra törekednünk, anakronisztikus és rizikós volna csupán dacra, büszkeségre, elutasító elzárkózásra hagyatkozni. És jó volna végre annak a tudatnak, hogy mi különbek vagyunk, a veszélyes sallangjait levetkőzni. Akkor válnánk különbekké (nem mással szemben, hanem mostani önmagunkhoz képest), s a jövőre érettekké.

ZSIDÓ FERENC (1976) Székelykeresztúron élő író, tanár, szerkesztő. A bölcsésztudományok doktora. Kutatási területe a magyar, román, cigány közösségek történelemszemléletének, népi kultúrájának összehasonlító vizsgálata. Fontosabb művei: *Szalmatánc* (regény, 2002); *Csigatérpez* (novellák, 2005); *Történetiség, sorsok, hiedelmek* (néprajzi tanulmányok, 2000).